Käytöstä poistuneiden turvetuotanto-alueiden jatkokäyttömuodot

Johdanto, Biovahva -hanke
Reija Hietala, Pyhäjärvi-instituutti

Suomessa turpeen energiatuotantoa on ollut lähes kaikissa maakunnissa. Suomen tavoitteen puolittaa turpeen energiakäyttö hiilineutraalin tuotannon avulla vuoteen 2030 mennessä on arvioitu hankaloittavan maakuntien työllisyystilannetta. Myös jo avattujen alueiden turpeen hyödyntämättä jättäminen aiheuttaa ilmasto- ja vesistöpäästöjä turpeen luonnollisen hajoamisen vuoksi.

JTF-rahasto tukee turvetuotantoalueiden jatkokäyttöä ja kunnostamista

Euroopan Unionin perustama Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (Just Transition Fund, JTF-rahasto) tuen avulla mukautetaan siirtymästä aiheutuvia aluetaloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöllisiä vaikutuksia. Suomessa JTF-rahaston kautta tuetaan turvetuotannon yritystoiminnasta siirtyvien alueiden elinkeinorakenteen monipuolistamista ja alueiden kunnostamista, ennallistamista ja niiden käyttötarkoituksen muuttamista ympäristö- ja päästövaikutusten hillitsemiseksi. Rahoituksen suuntaamisessa on huomioitu EU:n hiilineutraaliustavoite vuoteen 2050 mennessä sekä maakuntien alueelliset suunnitelmat.

Biovahva-hankkeen ratkaisut

Satakuntaliiton kautta vuosina 2023–2026 JTF-rahoitetussa Biovahva (Satakunnan biotalouden vahvistaminen ja varmistaminen) -hankkeessa kehitettiin turvetuotannon vähentymistä korvaavia biotalouteen ja ruokaketjuun kohdistuvia ratkaisuja. Hankkeen koordinoija oli Satakunnan ammattikorkeakoulu ja muut toteuttajaorganisaatiot Pyhäjärvi-instituutti, Prizztech Oy ja Satafood Kehittämisyhdistys ry.

Tietokorttisarjassa esitellään 9 Biovahva-ratkaisua käytöstä poistuneiden turvetuotantoalueiden jatkokäytölle.

Tietokortit

- Johdanto käytöstä poistuneiden turvetuotantoalueiden jatkokäyttömuodoista
- Kuivike- ja energiakasvit
- Elintarvike-, lääke- ja yrttikasvien viljely
- Käytöstä poistuneen turvetuotantoalueen vettämisen yleissuunnitelma
- Riista- ja lintukosteikot turvetuotantoalueiden jälkikäyttömuotona
- Pikkulimaska vesialtaiden ravinteiden vähentäjänä
- Kastelu turvetuotannosta poistuneiden alueiden jatkokäyttömuotona
- Käytöstä poistuneiden turvetuotantoalueiden kalataloudellinen tarkastelu
- Virkistyskäyttömahdollisuudet ja luontomatkailukäyttö lisäarvoa tuomassa
- Käytöstä poistettujen turvetuotantoalueiden liiketoimintamahdollisuudet

Tutustu hankkeessa tuotettuihin materiaaleihin:

www.wander.fi/projektit/biovahva/

Euroopan unionin osarahoittama
SATAKUNTALIITTO Regional Council of Satakunta
Pyhäjärvi-instituutti Puhdas vesi, paremmat eväät
samk | WANDER
Prizztech
Satafood